

Budget 2024 och plan 2025–2026

Kommunstyrelsen

Innehållsförteckning

1 Inledning	2
2 Ansvar och uppgifter	2
3 Nämndmål	3
4 Förändring av nämndmål	3
5 Ekonomi	4
5.1 Driftsredovisning	6
5.2 Verksamhetens nettokostnader.....	8
6 Investeringar	13
6.1 Årliga anslag	13
7 Risker	13
8 Övrigt	14
9 Ändrade förutsättningar efter planeringsförutsättningar	15
10 Omvärldsanalys	16

1 Inledning

Kommunstyrelsen lämnar förslag till budget för sin verksamhet. I verksamheten ingår den politiska organisationen, kommunledningskontoret med de centrala ledningsresurserna och det administrativa stödet.

I föreliggande budget redogörs först för kommunstyrelsens nämndmål, följt av en redovisning av kommunstyrelsens budget nedbruten på kommunledningskontorets verksamheter samt övrig gemensam verksamhet och investeringar. Avslutningsvis presenteras en omvärldsanalys.

2 Ansvar och uppgifter

Kommunstyrelsen leder och samordnar kommunens verksamhet och har uppsikt över övriga nämnders verksamhet. De centrala uppgifterna är:

- att ha uppsikt över nämndernas och bolagens verksamheter samt den verksamhet som bedrivs i kommunalförbund
- att ansvara för den ekonomiska planering- och uppföljningsprocessen
- att samordna kommunens målstyrning
- att leda och samordna kommunens personalpolitik och förvaltningsorganisation
- att leda samhällsutvecklingen genom översiktsplanering, strategiska fastighets- och exploateringsfrågor, miljöfrågor samt genom näringslivsutveckling

I kommunstyrelsens verksamhet ingår den politiska organisationen, kommunledningskontoret med de centrala ledningsresurserna och det administrativa stödet. En del av de arbeten som utförs av fastighetsavdelningen och avdelningen för mark och strategisk planering – som båda tillhör tekniska kontoret – genomförs på uppdrag av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen har anslag för räddningstjänst och totalförvarsplanering. Dessutom ingår kostnader för bland annat medlemsavgifter till Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Storsthlm.

3 Nämndmål

Kommunstyrelsen har fem framtagna nämndmål kopplade till fyra strategiområden:

Strategiområde	Nämndmål
Hög kvalitet	Kommunen har en hög servicenivå och en väl fungerande kommunikation med dem som bor och verkar i kommunen.
Stor valfrihet*	-
Hög attraktivitet	Kommunen upplevs som trygg och säker. Kommunen är en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv.
Hög effektivitet	Kommunen har en långsiktig strategi för upprätthållandet av en stabil ekonomi och effektiv verksamhet.
Stark utveckling	Kommunen präglas av en god och hälsosam miljö och arbetar för en hållbar utveckling för kommande generationer.

*Kommunstyrelsen har inget applicerbart mål för strategiområdet.

4 Förändring av nämndmål

Kommunens nämnder och kommunstyrelsen har givits i uppdrag att aktualisera befintliga nämndmål. Det innebär att varje nämnd ska aktualisera och se över sina nuvarande nämndmål, koppling till strategiområden och kommunens vision. Nämnderna ges även möjlighet att vid behov formulera om befintliga mål, ta bort mål som inte längre är aktuella eller formulera helt nya mål. Nedan presenteras de förändringar som kommunstyrelsen har tagit fram med anledning av detta.

Nämndmål *"Kommunen har en hög tillgänglighet och öppen dialog med kommunens invånare"* omformuleras enligt följande - "Kommunen har en hög servicenivå och en väl fungerande kommunikation med dem som bor och verkar i kommunen."

Nämndmål *"Kommunens invånare upplever kommunen som trygg, säker och robust"* omformuleras enligt följande - "Kommunen upplevs som trygg och säker".

Nämndmål *"Kommunen har säkrat sin kompetensförsörjning genom att vara en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv"* omformuleras enligt följande - "Kommunen är en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv".

Nämndmålen *"Kommunstyrelsen har en långsiktig strategi för kommunens utveckling med bäring på ekonomin"*, samt *"Kommunstyrelsen har stärkt sin roll som ledande politiskt organ genom att utveckla arbetet med uppsiktsplikten"* omformuleras till ett

nämndmål enligt följande: "Kommunstyrelsen har en långsiktig strategi för upprätthållandet av en stabil ekonomi och effektiv verksamhet."

Nämndmålet "*Kommunen präglas av en god och hälsosam miljö och kommunens verksamheter arbetar för en långsiktig hållbar utveckling*" omformuleras enligt följande - "Kommunen präglas av en god och hälsosam miljö och arbetar för en hållbar utveckling för kommande generationer."

Kommunledningskontoret har uppfattat att kommunstyrelsen önskar göra en redaktionell ändring av ordet "Stark" till "Hållbar" för strategiområdet "*Stark utveckling*". Förslaget skulle innebära att strategiområdet byter namn från "Stark utveckling" till "*Hållbar utveckling*", under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget.

5 Ekonomi

Kommunstyrelsens budget för 2024 uppgår till 135,5 miljoner kronor (netto). Nettokostnaderna minskar med 4,8 miljoner kronor jämfört med budget 2023. Avvikelsen beror främst på att investeringskostnader till driftbudget har minskat med *7,5 miljoner kronor*. Detta möts av ökade priser och lönekostnader samt volym- och hyresökningar.

Kommunstyrelsen kompenseras enligt beslutade planeringsförutsättningar med 1 procent vilket motsvarar cirka *1,6 miljoner kronor* för 2024 för pris- och löneökningar. Enligt detta antagande, med löneökningar om 2 procent, prisökningar om 1,5 procent och hyresökning om nästan 8 procent innebär det ett årligt effektiviseringskrav på 3,0 miljoner kronor hos kommunstyrelsen.

Vidare kommer kommunstyrelsen att bli kompenserad för volymbaserade kostnader, investeringskostnader till driftbudget samt ökade kapitalkostnader.

År 2024 beräknas kommunstyrelsens volymbaserade kostnader öka med *0,8 miljoner kronor*, vilket beror på ökade kostnader för brandskydd, högre försäkringspremie relaterat till ökad lokalyta samt ökade hyreskostnader för strategiskt tomställd lokal och kommunens beredskapslager.

Kapitalkostnaderna för 2024 uppgår till 1,3 miljoner kronor vilket är en ökning om *0,3 miljoner kronor* till följd av att internräntan ökar från 1,25 procent till 2,50 procent. Kommunstyrelsens investeringskostnader som överförs till driftbudget uppgår till 7,5 miljoner kronor vilket är 7,5 miljoner kronor lägre än för 2023.

Kommunstyrelsens investeringar för 2024 uppgår till 4,0 miljoner kronor och består främst av IT-relaterade investeringar och inköp av inventarier i samband med underhåll. Investeringarna beräknas bli desamma även för 2025 och 2026.

År 2025 beräknas kommunstyrelsens driftbudget enligt planeringsförutsättningarna att uppgå till 138,0 miljoner kronor, och 2026 till 135,6 miljoner kronor. Anslagen kommer fortsättningsvis att öka med 1 procent årligen och de volymbaserade kostnaderna beräknas öka med 0,4 miljoner kronor årligen.

Kommunstyrelsens investeringskostnader som omförs till driftbudget minskar till 6,0 miljoner kronor för åren 2025 respektive 2026. Kapitalkostnaderna beräknas fortsätta i samma takt som 2024 i samband med att investeringar skrivs av.

Kommunstyrelsen	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Nettokostnader (mnkr)	-125,1	-140,3	-140,3	-135,5	-138,0	-135,6
Förändring (mnkr)	-	-	-	4,8	-2,5	2,4
Förändring (%)	-	-	-	3%	2%	2%

Kommunstyrelsens nettokostnader för 2024 uppgår till 135,5 miljoner kronor, vilket är en förändring om 4,8 miljoner kronor jämfört med budget för 2023, motsvarande cirka 3 procent. Förändringen beror främst på investeringskostnader som överförs till driftbudget, där 15 miljoner kronor budgeterades för 2023, jämfört med 7,5 miljoner kronor som är beräknat för 2024.

År 2025 ökar kommunstyrelsens budget med 2,5 miljoner kronor. Detta beror främst på att kommunstyrelsen under 2025 kommer att få kostnader relaterade till bottenbehandling av Edsviken om 4,2 miljoner kronor. Samtidigt minskar investeringskostnader till driftbudget med 1,5 miljoner kronor. Den tillfälliga IT-säkerhetssatsningen för att öka digitaliseringstakten i kommunen, uppgående till 2 miljoner kronor, utgår efter 2024. Detta möts av ökade priser och lönekostnader med 1 procent motsvarande 1,4 miljoner kronor samt årlig ökning om 0,4 miljoner kronor för volymrelaterade kostnader.

Budgeten för 2026 beräknas bli 135,6 miljoner kronor, vilket är en minskning om 2,4 miljoner kronor. Avvikelsen från 2025 beror främst på att insatsen för bottenbehandlingen av Edsviken beräknas hinna slutföras innan 2026. Denna minskning om 4,2 miljoner kronor möts av ökade priser och lönekostnader om 1,4 miljoner kronor samt volymökning om 0,4 miljoner kronor.

5.1 Driftsredovisning

Kommunstyrelsen (mnkr)	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Intäkter	51,6	49,3	49,6	49,6	50,0	50,4
Kostnader	-176,6	-189,9	-189,9	-185,1	-188,0	-186,0
Nettokostnader	125,1	-140,3	-140,3	-135,5	-138,0	-135,6

Kommunstyrelsens intäkter för 2024 består främst av vidarefaktureringskostnader av IT-relaterade kostnader om 24 miljoner kronor och overheaddebitering (OH) om 17,3 miljoner kronor avseende tjänster för ekonomi, HR och kommunikation. OH-debiteringen är baserad på framtagen OH-modell och avser 25 procent av ekonomiavdelningens bruttokostnader, 45 procent av HR-avdelningens bruttokostnader och 25 procent av bruttokostnaderna för enheten Utveckling och kommunikation som är en del av den administrativa avdelningen.

Övriga intäkter består av internservice tjänster om cirka 4,4 miljoner kronor, trygg- och säkerhetsenhetens intäkter om 1,9 miljoner kronor samt festvåningens intäkter om 2 miljoner kronor.

Kommunstyrelsens intäkter ökar årligen med cirka 0,4 miljoner kronor. Ökningen beror främst på ökade volymer gällande IT-relaterade kostnader. Motsvarande ökning sker även på kostnadssidan.

Kommunstyrelsens bruttokostnader minskar med 4,8 miljoner kronor under 2024 jämfört med 2023. Detta beror främst på minskade investeringskostnader till driftbudget om 7,5 miljoner kronor, anslagsökning om 1,6 miljoner kronor, volymökning om 0,8 miljoner kronor och ökade kapitalkostnader om 0,3 miljoner kronor.

Kostnader fördelade på kostnadsslag

Kommunstyrelsen (mnkr)	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Anslag	-107,7	-105,3	-105,3	-107,2	-106,6	-108,0
Volym	-17,4	-20,0	-20,0	-20,8	-21,2	-21,6
Investeringskostnader till driftbudget	-	-15,0	-15,0	-7,5	-6,0	-6,0
Bottenbehandling Edsviken	-	-	-	-	-4,2	-
Nettokostnader	-125,1	-140,3	-140,3	-135,5	-138,0	-135,6

År 2024 ökar kommunstyrelsens anslag med totalt 1,9 miljoner kronor, varav cirka 1,6 miljoner kronor avser kompensation för ökade priser och lönekostnader och 0,3 miljoner kronor för ökade kapitalkostnader.

De volymbaserade kostnaderna beräknas öka med 0,8 miljoner kronor och är beroende av kommunens invånarantal och avser försäkringsavgifter, räddningstjänst, medlemsavgifter till SKR och Storsthlm samt hyreskostnader för strategiskt tomställd lokal och beredskapslager.

Kommunstyrelsens investeringskostnader till driftbudget minskar med 7,5 miljoner kronor år 2024. Med dessa kostnader avses för planavgifter samt utrednings- och projekteringsuppdrag före genomförandebeslut.

Kostnader för bottenbehandling av Edsviken beräknas uppgå till 4,2 miljoner kronor år 2025.

5.2 Verksamhetens nettokostnader

Nettokostnader per verksamhet (mnkr)	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Politisk ledning och partistöd	-10,1	-13,7	-13,7	-13,8	-13,9	-14,0
Kommundirektören	-7,6	-8,5	-8,5	-8,4	-8,5	-8,6
Administrativa avdelningen	-41,7	-43,6	-43,6	-44,1	-42,7	-43,3
Festvåningen	-0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trygg- och säkerhetsenheten	-5,9	-7,7	-7,7	-8,3	-8,4	-8,5
Ekonomiavdelningen	-14,1	-14,0	-14,0	-14,2	-14,3	-14,4
HR-avdelningen	-9,2	-9,7	-9,7	-10,0	-10,1	-10,2
PLEX*	-7,3	-	-	-	-	-
Övrig gemensam verksamhet	-27,4	-28,1	-28,1	-29,2	-29,9	-30,6
Investeringskostnader till driftbudget	-	-15	-15	-7,5	-6,0	-6,0
Bottenbehandling Edsviken	-	-	-	-	-4,2	-
Nettokostnader	-125,1	-140,3	-140,3	-135,5	-138,0	-135,6
- varav strategiskt tomställd lokal	-1,1	-1,2	-1,2	-1,3	-1,3	-1,4
- varav beredskapslager	-	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4

* Här ingick plan- och exploateringsavdelningen med ett utfall på 7,5 miljoner kronor som till följd av omorganisering 2023 flyttades till tekniska nämnden och miljö- och stadsbyggnadsnämnden.

Politisk ledning och partistöd

Politisk ledning och partistöds budget ökar med 0,1 miljoner kronor årligen från och med 2024 som kompensation för ökade priser och lönekostnader. Politisk ledning och partistöds budget består främst av kostnader för löner, arvoden och sammanträdeskostnader, motsvarande cirka 75 procent. Resterande budget består främst av bidrag till politiska partier med 2,0 miljoner kronor, motsvarande 20 procent.

Kommundirektören

Kommundirektörens budget för 2024 minskar med 0,1 miljoner kronor till följd av att 0,2 miljoner kronor flyttas till administrativa avdelningen och ökar därefter med 0,1 miljoner kronor årligen. Ökningen beror på kompensation för ökade priser och lönekostnader. Kommundirektören har en budget på 2,5 miljoner kronor för oförutsedda händelser och utredningar, vilket motsvarar cirka 30 procent av den totala budgeten. Den största kostnadsposten förutom budget för oförutsedda händelser är personalkostnader som motsvarar cirka 55 procent av budgeten.

I kommundirektörens budget ingår även näringslivsverksamheten.

Administrativa avdelningen

Administrativa avdelningens budget för 2024 ökar med 0,5 miljoner kronor. Ökningen beror främst på 0,5 miljoner kronor som kompensation för ökade priser och lönekostnader, 0,3 miljoner kronor avseende ökade kapitalkostnader, 0,2 miljoner kronor från kommundirektören samt flytt av 0,5 miljoner kronor till trygg- och säkerhetsenheten. För 2025 minskar budgeten med 1,4 miljoner kronor eftersom 2 miljoner kronor som är en del av budget 2024 utgår, samtidigt som avdelningen blir kompenserad för ökade priser och lönekostnader om 0,6 miljoner kronor. Budgeten för 2026 ökar med 0,6 miljoner kronor till 43,3 miljoner kronor som kompensation för ökade priser och lönekostnader.

Administrativa avdelningens intäkter uppgår till cirka 32 miljoner kronor och består främst av IT-relaterade intäkter motsvarande drygt 24 miljoner kronor. Ökningen beror på ökade kostnader för volymer. Motsvarande ökning sker på kostnadssidan. Resterande intäkter hos administrativa avdelningen består av cirka 4,0 miljoner kronor av OH-intäkter kopplade till enheten för utveckling och kommunikation samt vidaredebitering av internservice tjänster till övriga verksamheter i kommunen om cirka 4,0 miljoner kronor.

Avdelningens största kostnadspost är personalkostnader som motsvarar cirka 60 procent av bruttokostnaderna. Den näst största kostnadsposten är licens- och IT-kostnader för hela kommunen som motsvarar cirka 20 procent av budgeten. IT-enheten står för cirka 40 procent av den administrativa avdelningens kostnader (brutto). Vidare står utveckling och kommunikation för 20 procent och staben, kansliet, kontaktcenter samt internservice för cirka 10 procent vardera.

Festvåningen

Festvåningens kostnader täcks från och med 2023 av verksamhetens intäkter och får således en nollbudget. Den största kostnadsposten är personalkostnader och administrativa tjänster som motsvarar cirka 35 procent av budgeterade bruttokostnader.

Trygg- och säkerhetsenheten

Trygg- och säkerhetsenhetens budget ökar med 0,6 miljoner kronor till 2024 för att sedan öka med 0,1 miljoner kronor årligen.

Ökningen för 2024 består av 0,1 miljoner kronor som kompensation för pris- och löneökningar. Samt 0,5 miljoner kronor från administrativa avdelningen som ska täcka lönekostnader för beredskap. Trygg- och säkerhetsenhetens intäkter uppgår till cirka 1,9 miljoner kronor bestående av bidrag från Myndigheten för säkerhet och beredskap om 1,2 miljoner kronor samt cirka 0,7 miljoner kronor för interndebitering av verksamheterna för dataskydd och passage. Den största kostnadsposten är personalkostnader som motsvarar cirka 60 procent av budgeten, följt av bevakningstjänster som motsvarar cirka 40 procent av budgeten.

Ekonomiavdelningen

Ekonomiavdelningens budget ökar med 0,2 miljoner kronor till 2024 för att därefter under 2025 och 2026 öka med 0,1 miljoner kronor årligen. Ökningen för 2024 består av 0,2 miljoner kronor som kompensation för ökade priser och lönekostnader.

Ekonomiavdelningens intäkter för 2024 uppgår till cirka 5,2 miljoner kronor och består främst av OH-intäkter för ekonomiavdelningens tjänster till övriga verksamheter i kommunen samt vidaredebitering av tjänster till Djursholms AB.

Den största kostnadsposten är personalkostnader som motsvarar cirka 75 procent av budgeten. Den näst största kostnadsposten är licenskostnader för hela kommunen som motsvarar cirka 10 procent av budgeten.

HR-avdelningen

HR-avdelningens budget ökar med 0,3 miljoner kronor för 2024 och därefter 0,1 miljoner kronor årligen. Ökningen beror på kompensation för ökade priser och lönekostnader. HR-avdelningens intäkter uppgår till 8,2 miljoner kronor för 2024 och består av OH-intäkter.

Den största kostnadsposten är personalkostnader som motsvarar cirka 75 procent av budgeten. Den näst största kostnadsposten är licenskostnader för hela kommunen som motsvarar cirka 15 procent av budgeten.

Övrig gemensam verksamhet

Övrig gemensam verksamhetsbudget ökar 2024 med 1,1 miljoner kronor till 29,2 miljoner kronor. Ökningen består av 0,3 miljoner kronor som kompensation för pris- och löneökningar samt 0,8 miljoner kronor för kompensation av ökade volymer.

Under 2025 och 2026 ökar budgeten med 0,7 miljoner kronor årligen bestående av 0,3 miljoner kronor som kompensation för pris- och löneökningar samt 0,4 miljoner som kompensation för ökade volymer.

Den totala budgeten år 2024 om 29,2 miljoner kronor är fördelad enligt följande. Kommunen kommer under 2024 att betala cirka 16,2 miljoner kronor till Storstockholms brandförsvaret, cirka 0,9 till SKR, cirka 0,9 miljoner till Storstockholm, cirka 0,4 miljoner kronor till STONO, cirka 0,7 miljoner kronor till Storstockholmsregionens försäkringar. Lokalhyran för slottet uppgår till 4,2 miljoner kronor, och hyreskostnaderna för Mörby centrum cirka 3,2 miljoner kronor. Löner till kommunens feriearbetare uppgår till 0,4 miljoner kronor, representationskostnader i samband med nationaldagsfirande, lucia, jubiléer med mera uppgår till 0,4 miljoner kronor. Övriga kostnader är verksamhetskostnader om 0,1 miljoner kronor och medlemsavgifter till STIM, SAMI och Samverkan i Stockholmsregionen 0,2 miljoner kronor. I övrig verksamhet ingår även hyreskostnad för strategiskt tomställd lokal och beredskapslager, som har en egen rubrik nedan.

Strategiskt tomställd lokal och beredskapslager

I budgeten för övrig gemensam verksamhet ingår även hyreskostnader för strategiskt tomställd lokal och kommunens beredskapslager. Hyreskostnaderna för strategiskt tomställd lokal och beredskapslager ökar med cirka 0,1 miljoner kronor till 1,7 miljoner kronor jämfört med 2023 till följd av ökade hyreskostnader. Detta är en kostnadsökning motsvarande cirka 8 procent. Dessa två poster betraktas som en del av kommunledningskontorets volymbaserade kostnader, eftersom de tas för hela kommunens räkning.

Investeringskostnader omförs till driftkostnader

Kommunens riktlinjer för investeringar ändrades 2022 bland annat till följd av ny lagstiftning kring exploateringsredovisning. Detta innebär att utrednings- och projekteringsuppdrag redovisas som driftkostnader i stället för investeringskostnader. Denna typ av kostnader kommer kommunstyrelsen bli kompenserad för.

Kostnaderna för 2024 beräknas att uppgå till 7,5 miljoner kronor. Detta är en ökning med 4,5 miljoner kronor jämfört med planeringsförutsättningarna för 2024, där dessa kostnader beräknades uppgå till 3 miljoner kronor och då enbart avsåg exploateringskostnader i form av förstudier och projekteringskostnader. För 2025 respektive 2026 uppgår dessa kostnader till 6 miljoner kronor.

Kostnaderna är fördelade enligt följande:

- a) 1,5 miljoner kronor avser kostnader relaterade till renovering av Stocksundsskolan (enbart år 2024)
- b) 3 miljoner kronor avser Brageskolan (Enebybergsskolan) (åren 2024 till 2026).
- c) 3 miljoner kronor som avser exploateringskostnader i form av planavgifter samt förstudier och projekteringskostnader innan genomförandebeslut fattas (åren 2024 till 2026).

De arbeten som ingår i denna post utförs av fastighetsavdelningen och avdelningen för mark och strategisk planering som båda tillhör tekniska nämnden men besluten hanteras i kommunstyrelsen och dess utskott.

Bottenbehandling Edsviken

Kommunerna runt Edsviken – Danderyd, Sollentuna och Solna - har tillsammans med Stockholms stad, inom samarbetet Edsviken vattensamverkan, tagit fram ett avtal för gemensam aluminiumbehandling av Edsvikens botten. Syftet är att minska övergödning, förbättra vattenkvalitén och möjliggöra efterlevnad av lagkrav. Avtalet reglerar kostnad, genomförandetid och ansvarsfördelning mellan parterna. Åtgärden går i linje med framtagna vattenplaner.

Danderyds kostnader för detta kommer att belasta kommunstyrelsen och beräknas uppgå till 4,2 miljoner kronor för 2025.

6 Investeringar

6.1 Årliga anslag

Årliga anslag (mnkr)	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
IT-investering	2,0	2,0	2,0
Övriga inventarier	2,0	2,0	2,0
Summa årliga anslag	4,0	4,0	4,0

Årliga investeringsanslag beräknas uppgå till 4 miljoner kronor och består av IT-relaterade investeringar och övriga investeringar så som möbelinköp.

7 Risker

Kommunledningskontoret kommer att behöva genomföra besparingar för att lyckas klara av budgeten kommande år givet en procent kompensation årligen. Besparingarna blir minst 3,0 miljoner kronor år 2024. För år 2025 och 2026 blir det omkring 2,0 miljoner kronor årligen då inflationen prognostiseras normaliseras runt 2 procent.

Kommunstyrelsens totala kostnader år 2024 prognostiseras att öka med cirka 6,0 miljoner kronor (exklusive investeringskostnader) vid antaganden som preciseras i planeringsförutsättningarna. Om exempelvis löneökningarna blir högre än antagandet, 2 procent, ökar kommunstyrelsens kostnader med cirka 1,0 miljon kronor för varje procentenhets skillnad (1 % högre lön = ca 1 mnkr). Om det blir så som beskrivet under avsnitt 9 "*ändrade förutsättningar efter planeringsförutsättningar*", dvs att löneökningarna blir omkring 4 procent, innebär det ytterligare 2 miljoner kronor i besparingar för kommunstyrelsen. Den högre inflationen påverkar även exempelvis kommunens licenskostnader för olika IT-system. Om licenskostnaderna ökar med 5 procent istället för 1,5 procent innebär det omkring 1 miljon kronor i högre licenskostnader för kommunstyrelsen.

Konsekvenserna av en besparing på mellan 3 miljoner kronor till 6 miljoner kronor 2024 behöver närmare analyseras men en initial bedömning är att både utvecklingsuppdrag och stöd till verksamheterna från kommunledningskontoret kommer att påverkas.

8 Övrigt

Ökade kostnader för beredskap

Kommunfullmäktige beslutade den 8 maj 2023 (§74) om antagande av plan för beredskap och civilt försvar 2023–2026. Denna plan reglerar inriktning och ambition avseende kommunens styrning av arbetet med beredskap och civilt försvar. Det innebär att ett flertal planeringsinsatser kommer att genomföras mellan 2023–2026 i syfte att ställa om från att klara av en kris under några dygn till att under minst tre månader kunna hantera en säkerhetspolitisk kris i Europa och Sveriges närområde som innebär allvarliga störningar i samhällets funktionalitet samt krig under del av denna tid.

De inledande utredningskostnaderna under 2023 och 2024 bedöms kunna tas inom kommunstyrelsen tilldelade budgetram.

Kostnaderna för investeringar i kommunens beredskap behöver utredas vidare. Detta tillsammans med övriga behov kommer närmare identifieras i årets risk- och sårbarhetsanalysarbete och kontinuitetsplanering. Framtida investeringar kommer fokusera på etablering av reservkraft vid samhällsviktig verksamhet eller funktion, och att säkerställa vattenkapacitet. Precisering av dessa investeringar ska kunna göras inför budget 2025 och plan 2026 – 2027.

Digitalisering och IT-säkerhet

Under 2024 fortsätter förvaltningen sitt arbete med att stärka kommunens IT-säkerhet genom att tillhandahålla programvaror för övervakning av kommunens IT-miljö samt löpande analysera och hantera IT-säkerhetshot. Utöver detta område så kommer förvaltningen initiera och slutföra ett antal digitala projekt för att på ett bättre sätt än idag möta behovet från kommunens invånare.

År 2025 försvinner den tillfälliga satsningen på ökad IT-säkerhetsinsats och digitalisering. Kommunledningskontoret planerar som en konsekvens av detta att minska ambitionsnivån och istället fokusera på att vidmakthålla den nivå kommunen har uppnått inom ramen för extrasatsningen.

9 Ändrade förutsättningar efter planeringsförutsättningar

Kommunledningskontoret konstaterar i skrivande stund att de faktiska förutsättningarna skiljer sig från beslutade planeringsförutsättningar.

Enligt planeringsförutsättningarna antogs bland annat att lönerna skulle öka med 2 procent och priser med 1,5 procent. Kommunledningskontoret konstaterar i skrivande stund att pris- och löneökningarna med stor sannolikhet kommer att bli högre.

Kommunens *pensioner, PO-diff m.m.* prognostiseras till 105 miljoner kronor jämfört med 75 miljoner kronor i planeringsförutsättningarna. Det är en *ökning med cirka 30 miljoner kronor*.

Kommunens *skatteintäkter (netto)* prognostiseras till 2 300 miljoner kronor jämfört med 2 271 miljoner kronor i planeringsförutsättningarna. Det är en *ökning med cirka 29 miljoner kronor*.

Med den ökade pensionskostnaderna samt ökade skatteintäkter hamnar den budgeterade årets resultat på omkring 22 miljoner kronor (*23 mnkr – 30 mnkr + 29 mnkr*).

Sveriges Kommuner och Regioner har tillsammans med fackförbundet Kommunal kommit överens om ett löneökningstrymme för 2023 om 4,1 procent för 2023 och 3,3 procent 2024. Det finns indikationer på att för de övriga fackförbunden kan bli mellan 3 procent och 4,5 procent för 2024.

Kompensationen till nämnderna är 3 procent för peng och check och 1 procent till övriga. Önskar kommunen öka kompensationen till nämnderna för att undvika allt för höga besparingskrav skulle det sammantaget kosta 18,4 miljoner kronor för varje procent.

En procents ökning av peng och check är tillsammans cirka 12,4 miljoner kronor fördelat enligt följande:

- Förskolan cirka 2,1 miljoner kronor
- Grundskolan cirka 4,9 miljoner kronor
- Gymnasium cirka 1,8 miljoner kronor (OBS storsthlm beslutar om gymnasiepeng)
- Hemtjänst cirka 1 miljon kronor
- Äldreomsorg cirka 2,6 miljoner kronor.

En procents ökning av övriga verksamheter (*KFN, TN, KS, MSBN och anslagen för UN och SN*) är cirka 6 miljoner kronor.

Om kommunen väljer att kompensera med ytterligare en procent skulle det innebära att kommunen når nästan ett budgeterat resultat om noll (0) kronor. Om kompensationen blir högre än en procent kommer kommunen nå ett negativt resultat och kan använda resultatutjämningsreserven för att nå ett budgeterat resultat om noll (0) kronor.

För 2025 och 2026 minskar den prognostiserade kostnaderna för pension, PO-diff m.m från 105 miljoner kronor till 45 miljoner kronor. Det är en minskning med 60 miljoner kronor. Skatteintäkterna (netto) prognostiseras bli cirka 36 miljoner kronor högre år 2025 respektive cirka 50 miljoner kronor högre år 2026 än prognosen i planeringsförutsättningarna. Sammantaget gör detta att budgeterat årets resultat för 2025 och 2026 förstärks med omkring 100 miljoner kronor jämfört med år 2024, under förutsättning att inflationen normaliseras runt 2 procent under år 2024.

10 Omvärldsanalys

Enligt kommunens riktlinjer för ekonomistyrning ska budgetunderlaget innehålla en omvärldsbevakning tillsammans med en analys av olika nyckeltal, som exempelvis nettokostnadsutveckling över tid.

Kommunstyrelsen har i budgetunderlaget valt att fokusera på ett antal ekonomiska nyckeltal som bedöms vara väsentliga för att kommunen ska säkerställa en ekonomi i balans och för att möta framtida ekonomiska utmaningar.

Kommunstyrelsen fokuserar på följande nyckeltal:

- **Nettokostnadsavvikelse** (*totalt för kommunen exkl LSS*)
- **Långfristiga skulder för kommunen och kommunkoncernen** (*I kommunkoncernen ingår kommunen och Djursholms AB*)
- **Självfinansieringsgrad** för kommunens investeringar

Nyckeltalen är hämtade från SKR:s databas (KOLADA). Statistiken i KOLADA sammanställs av rådet för främjande av kommunala analyser (RKA). RKA är en ideell förening med svenska staten och SKR som medlemmar.

Statistiken släpar efter och informationen är från år 2021 och 2022. Siffrorna ska betraktas som en indikation då jämförelser av den här typen är svåra att göra, på grund av att redovisning och rapportering kan skilja sig åt mellan kommunerna.

Nedan redovisas sammanfattningen av de jämförelser som har gjorts. En mer detaljerad genomgång återfinns i *bilaga 1, Nyckeltal*.

I jämförelsen med andra kommuner och ovägt genomsnitt så jämförs nettokostnaden med referenskostnaden. Ett ovägt genomsnitt betyder att alla kommuner har lika stor vikt, stor som liten.

Referenskostnaden bygger på kostnadsutjämningsen och indikerar vad respektive verksamhet bör ha för nettokostnad, enligt kostnadsutjämningsystemet, om kommunen bedriver denna verksamhet med genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet.

Danderyds kommun har följande jämförelsekommuner: Lidingö, Lomma, Nacka, Sollentuna, Solna, Sundbyberg, Tyresö, Täby, Vallentuna, Vellinge och Österåker.

Jämförelsen för *nettokostnadsavvikelsen* visar att kommunen 2022 ligger under ovägt genomsnitt för kommunen som helhet samt för de jämförda verksamheterna i förhållande till riket. Det betyder att Danderyds kommun är mer kostnadseffektiv än ett ovägt genomsnitt för alla Sveriges kommuner och hamnar på plats nummer 14 i hela riket.

Bland jämförelsekommunerna hamnar Danderyds kommun 2022 på plats nummer 9, där Solna kommun har högst negativ nettokostnadsavvikelse, och därmed är mest kostnadseffektiv, följt av Österåker, Täby, Sollentuna, Nacka, Vellinge, Lidingö och Vallentuna.

Signifikativt för alla kommuner och verksamheter i jämförelsen är att nästan alla, med några undantag, ligger under det ovägda genomsnittet för riket. Det kan bero på att verksamheterna bedrivs mer effektivt än genomsnittet.

I jämförelsen av *kommunens långfristiga skulder* framgår att kommunen ligger under det ovägda snittet för riket, och Danderyds kommuns låneskuld per invånare i relation till de andra jämförelsekommunerna har minskat sedan 2021.

Kommunens låneskuld uppgick till cirka 14 000 kronor per invånare under 2021 och minskade sedan till cirka 10 000 kronor per invånare under 2022. Det ovägda snittet för riket ligger på cirka 44 000 kronor per invånare.

Bland jämförelsekommunerna hamnar Danderyd på fjärde plats, där Lidingö har lägst låneskuld, följt av Solna och Österåker. Vellinge kommun har högst låneskuld, på cirka 61 000 kronor per invånare. År 2021 låg Danderyd på sjätte plats bland jämförelsekommunerna.

Under åren 2020 till 2022 har kommunen amorterat cirka 346 miljoner kronor. Detta är den största anledningen till den stora minskningen jämfört med andra kommuner i riket mellan 2020–2022.

Vid jämförelsen med *kommunkoncernens långfristiga skulder* framträder en annan bild. De långfristiga skulderna per invånare ligger betydligt lägre än det ovägda genomsnittet för riket. I relation till Danderyds jämförelsekommuner så ligger Danderyd på första plats med lägst skuld per invånare. Tätt efter Danderyd hamnar bland jämförelsekommunerna Lidingö, följt av Lomma och Solna. Värt att nämna är att data för 2022 saknas för Nacka, Sollentuna, Sundbyberg och Vallentuna. Det ska även tilläggas att Djursholms AB har en kortfristig del av en långfristig skuld på 75 miljoner

kronor, vilket innebär att den långfristiga skulden för kommunen blir lika som den långfristiga skulden för kommunkoncernen. Anledningen till att Djursholms AB hade 100 procent andel kortfristiga lån är att bolagets avsikt var att amortera bort sina lån i början av 2023 efter försäljningen av några fastigheter till kommunen. Från och med april 2023 har bolaget inga lån alls.

Skillnaden mellan de långfristiga skulderna på *kommun* och *kommunkoncern* beror på att flera kommuner har bolag som har högre skulder än Djursholms AB.

I jämförelsen av kommunernas självfinansieringsgrad av investeringar framgår att Danderyds kommun ligger lägre 2022 jämfört med 2021. Detta beror till stor del på ett lägre resultat i kombination med ökade investeringar under 2022.

Danderyd ligger lägre än det ovägda genomsnittet för riket år 2022, vilket även kan bero på att det i undersökningen för 2022 saknas data från 145 kommuner.

Ser man däremot på år 2021 visar det att självfinansieringsgraden var betydligt högre än ovägt genomsnitt.

Jämfört med jämförelsekommunerna ligger Danderyd på sjätte plats där Vallentuna har högst självfinansieringsgrad följt av Solna, Nacka, Täby och Lidingö.

Görs jämförelsen av självfinansieringsgraden istället under perioden mellan åren 2013 och 2022 har Danderyds kommun en högre självfinansieringsgrad jämfört med ett ovägt genomsnitt av alla kommuner, vilket så har varit sedan mitten av 2019. Kommunens genomsnittliga självfinansieringsgrad mellan 2013–2022 är 92 procent och mellan 2020–2022 hamnar den på 162 procent.